

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav pro dějiny umění
Akademický rok 2019–2020
Bakalářská práce

Kristýna Fabiánová

Emil Filla za svobodu umění – umělcův boj proti idejím totalitních režimů

Posudek vedoucí práce

Kristýna Fabiánová se ve své bakalářské práci rozhodla věnovat Emilu Fillovi nejen jako výtvarnému umělci, ale také jako politicky angažovanému člověku, který po celý život odvážně vyjadřoval jak svým uměním, tak teoretickou, kritickou a redaktorskou prací své názory na nezcizitelné právo každého člověka na svobodu. Tu Fabiánová nevnímá úzce jako svobodu tvůrčí (proto se také příliš nevěnuje problematice často zmiňovaného Fillova epigonství a „nesvobodné“ závislosti na Picassovi), ale definuje ji pro potřeby práce spíše jako svobodu občanskou. Fabiánová v podstatě od chvíle, kdy téma své práce precizovala, deklarovala svůj zájem zabývat se především Fillovými texty a redaktorskou činností, z celku jeho umělecké tvorby si vybrala pouze jeden úsek, pokrývající druhou polovinu třicátých let, kdy Filla pod tlakem rozpínající se nacistické ideologie vytvořil cyklus *Bojů a zápasů*, a kdy se vracel k antické mytologii i k lidové slovesnosti. Hlavní přínos její práce navíc nespočívá ani v těchto pasážích, věnovaných vybraným uměleckým dílům, ale ukazuje se zejména v kapitolách, ve kterých Fabiánová zúročila důkladnou rešerši dobového tisku – zejména časopisu *Volné směry* z doby Fillova redaktorství – a analyzovala několik textů – nejen Fillových – které zajímavým způsobem dokumentují jak jeho lidské postoje, tak celkovou atmosféru doby, ve které museli čeští intelektuálové vstupovat do politicky a ideologicky podbarvených polemik, které s uměleckou činností mnohdy souvisely jen velice volně.

Navzdory tomu, že se Fabiánová v úvodu pokouší specifikovat a úžeji vymezit směřování zájmu, šlo by práci vytknout, že Fillovu teoretickou činnost z daného období i její politický a ideologický přesah nemapuje systematicky – oproti původním úmyslům, konzultovaným na počátku, se například vůbec nevěnuje Fillovým konfliktům s totalitou poválečného komunistického režimu. I když práce prošla několika koly korektur, stále v ní zůstaly gramatické chyby – jazyková úroveň textu byla ostatně jedním z hlavních diskutovaných problémů během konzultací. Protože však Fabiánová dokázala i v rámci bakalářské práce přijít s řadou zajímavých poznatků a postřehů, které byly zatím odbornou literaturou věnovanou Fillovi teoretické činnosti a redaktorské práci opomíjeny, navrhuji navzdory těmto nedostatkům práci klasifikovat velmi dobře.

doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.

V Praze dne 1. 6. 2020